

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania L.Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o prawo do renty socjalnej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 26 sierpnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 października 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego,**
- 3. przyznaje radcy prawnemu G.K.P. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 października 2019 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację L.Ś. (odwołujący się) od wyroku Sądu Okręgowego w L. z 23 maja 2019 r., VIII U (...) oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. (organ rentowy) z 12 listopada 2014 r. odmawiającej odwołującego się prawa do renty socjalnej.

W sprawie ustalono, że odwołujący się urodził się [...] 1989 r. Posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe w zawodzie elektromechanik. W dniu 28 sierpnia 2014 r. odwołujący się zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o przyznanie prawa do renty socjalnej na dalszy okres. Lekarz orzecznik rozpoznał u odwołującego się upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim i orzeczeniem z 6 października 2014 r. uznał, że L.Ś. nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Komisja Lekarska, ponownie badając odwołującego się 5 listopada 2014 r., rozpoznała u niego upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, a także zaburzenia zachowania w wywiadzie, orzekając, iż nie jest on całkowicie niezdolny do pracy.

W celu ustalenia czy odwołujący się jest osobą całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 r. życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej przed ukończeniem 25 r. życia, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych.

W opinii z 26 października 2015 r., wydanej na podstawie akt sprawy, biegli z zakresu psychologii klinicznej i psychiatrii wskazali, że u odwołującego się możliwe do rozpoznania jest upośledzenie umysłowe lekkie lub umiarkowane oraz ewentualne organiczne uszkodzenie CUN. Biegli wskazali, że uznają u odwołującego się trwałą, częściową niezdolność do pracy ze względu na stan psychiczny, która to niezdolność istnieje od dzieciństwa (powstała przed 18 rokiem życia). Nie uznali natomiast, że odwołujący się jest całkowicie niezdolny do pracy ze względu na stan psychiczny w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed 18 rokiem życia lub w trakcie nauki szkolnej.

W opinii uzupełniającej z 19 września 2016 r. biegli psycholog kliniczny i psychiatra, po przeprowadzeniu badania odwołującego się rozpoznali u niego upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim z dostatecznym przystosowaniem społecznym, organiczne uszkodzenie CUN bez otępienia oraz zespół uzależnienia od alkoholu. Biegli stwierdzili u odwołującego się brak całkowitej niezdolności do pracy ze względu na stan psychiczny - zarówno obecnie, jak i w przeszłości (w tym w związku z naruszeniem sprawności organizmu, powstałym przed 18 rokiem życia lub w trakcie nauki szkolnej). Uznali natomiast odwołującego za osobę trwale

(z uwagi na nieodwracalność upośledzenia umysłowego) częściowo niezdolnego do pracy ze względu na stan psychiczny od dzieciństwa (częściowa niezdolność do pracy powstała przed 18 rokiem życia).

Sąd Okręgowy uwzględnił wniosek pełnomocnika odwołującego się o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych sądowych lekarzy specjalistów w dziedzinach psychologii i psychiatrii. W opinii z 8 maja 2017 r. kolejni biegli z zakresu psychologii i psychiatrii rozpoznali u odwołującego się upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, organiczne zaburzenia osobowości, zaburzenia zachowania wymagające leczenia w dzieciństwie oraz nadużywanie alkoholu, opatrując jednocześnie rozpoznania stopnia lekkiego upośledzenia oraz nadużywania alkoholu znakami zapytania i wskazując, że wobec sprzecznych danych dotyczących głównie przystosowania społecznego i funkcjonowania intelektualnego definitywne rozpoznanie i ocena niezdolności do pracy będzie możliwa po uzupełnieniu niezbędnej dokumentacji. W opinii uzupełniającej z 21 sierpnia 2017 r., rozpoznali u odwołującego się upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, organiczne zaburzenia osobowości, zaburzenia zachowania wymagające leczenia w dzieciństwie oraz nadużywanie alkoholu w wywiadzie. Biegli wskazali, że L.Ś. jest osobą częściowo niezdolną do pracy od 1 września 2014 r. - na stałe. L.Ś. w ocenie biegłych może wykonywać proste prace fizyczne.

W kolejnej opinii uzupełniającej - z 12 stycznia 2018 r. - biegli z zakresu psychiatrii i psychologii wskazali, że w całości podtrzymują wnioski płynące z opinii uzupełniającej z 21 sierpnia 2017 r., a mianowicie, iż L.Ś. jest osobą częściowo niezdolną do pracy od dnia 1 września 2014 r.

Wobec dalszych zastrzeżeń pełnomocnika odwołującego się i po uwzględnieniu wniosku o wezwanie biegłych na rozprawie w 28 czerwca 2018 r. biegli z zakresu psychologii i psychiatrii, opiniując uzupełniająco ustnie i odpowiadając na wątpliwości pełnomocnika odwołującego się wskazali, że w całości podtrzymują ocenę i wnioski płynące ze sporządzonych opinii pisemnych - zarówno głównej, jak i uzupełniających. Biegli stwierdzili, iż o kwestii ewentualnego przekwalifikowania do danej pracy decyduje lekarz medycyny pracy, jednakże odwołujący się - z uwagi na swoje upośledzenie w stopniu lekkim - jest zdolny do pracy fizycznej. Odwołujący się ukończył zasadniczą szkołę zawodową dla osób z

lekkim upośledzeniem umysłowym, uzyskując zawód elektromechanik. Odwołujący się może mieć zaburzenia osobowości, ale nie będą one dyskwalifikować go jako osoby zdolnej do pracy.

W opinii uzupełniającej z 21 stycznia 2019 r. biegli psycholog i psychiatra wskazali, iż zapoznali się z uzupełnionym materiałem dowodowym, w tym z wyrokami karnymi Sądu Rejonowego w B. oraz orzekanymi wobec skarżącego karami i środkami karnymi w poszczególnych postępowaniach. Biegli zwrócili uwagę, iż w toku tych postępowań, w dniu 7 maja 2016 r. zostało przeprowadzone badanie przez biegłych psychiatrów, które dało rozpoznanie upośledzenia umysłowego lekkiego, a także w opinii psychologicznej upośledzenia umysłowego lekkiego, obecności deficytów poznawczych na podłożu zmian organicznych w obrębie CUN, zaburzeń funkcjonowania indywidualnego i społecznego jako interakcja pierwotnego potencjału intelektualno-poznawczego, deprawującego wpływu środowiska oraz destrukcyjnych skutków nadużywania alkoholu.

Powyższą opinię uzupełniającą zakwestionował pełnomocnik odwołującego się, wnosząc o przeprowadzeni opinii nowego zespołu biegłych psychologa i psychiatry. Sąd Okręgowy nie prowadził dalszego postępowania dowodowego wskazując, że byłoby to uzasadnione tylko wówczas, kiedy sporządzone opinie byłyby sprzeczne lub niewłaściwie uzasadnione.

Sąd Okręgowy uznał opinie za szczegółowo i logicznie uzasadnione, a przez to przekonywujące.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji. Sąd drugiej instancji podkreślił, że biegli zgodnie stwierdzili, że nie ma podstaw do przyjęcia, że L.Ś. jest aktualnie całkowicie niezdolny do pracy. Wbrew zarzutom skarżącego opinie nie zawierają sprzeczności a ich wnioski są ze sobą zgodne. Opinie wraz z ich licznymi uzupełnieniami wskazują na istnienie u odwołującego się lekkiego stopnia upośledzenia i częściowej trwałej niezdolności do pracy. Prawidłowość tych wniosków potwierdza linia życiowa odwołującego się, który ukończył szkołę specjalną dla osób upośledzonych w stopniu lekkim, do której został zakwalifikowany w 2006 r. orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, nigdy nie był przekwalifikowywany do nauki dla osób z upośledzeniem umysłowym umiarkowanym.

Wnioski opinii są zgodne, że istniejące u odwołującego się upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim z dostatecznym przystosowaniem społecznym, organiczne uszkodzenie CUN bez otępienia oraz zespół uzależnienia od alkoholu prowadzą częściową niezdolność do pracy. Biegli stwierdzili u odwołującego się brak całkowitej niezdolności do pracy ze względu na stan psychiczny - zarówno obecnie, jak i w przeszłości (w tym w związku z naruszeniem sprawności organizmu, powstałym przed 18 rokiem życia lub w trakcie nauki szkolnej). Uznali natomiast odwołującego za osobę trwale (z uwagi na nieodwracalność upośledzenia umysłowego) częściowo niezdolnego do pracy ze względu na stan psychiczny od dzieciństwa (częściowa niezdolność do pracy powstała przed 18 rokiem życia).

W ocenie Sądu opinie biegłych odpowiadały wymogom art. 285 k.p.c. jako dostatecznie uzasadnione, uwzględniają wynik badania ubezpieczonego przez biegłych sądowych, odebrany przez nich wywiad chorobowy, dokumentację leczenia złożoną przez skarżącego w organie rentowym i w toku postępowania sądowego. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych lekarzy i biegłego z zakresu medycyny pracy uznając, że okoliczności sprawy dotyczące zdolności L.Ś. do pracy zostały należycie wyjaśnione przez Sąd Okręgowy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sądy obu instancji stwierdziły, że odwołujący się nie wykazał żeby zgłaszane przez niego dolegliwości, czy choroby, występujące przed ukończeniem przez niego 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole przed ukończeniem 25 roku życia czyniły go całkowicie niezdolnego do pracy.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł odwołujący się, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której skarżący upatruje w rażącym naruszeniu przez Sąd Apelacyjny przepisów postępowania, a mianowicie art. 382 k.p.c. i art. 381 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. i art. 241 k.p.c., art. 217 § 3 k.p.c. i art. 227 k.p.c., polegające na oddaleniu zgłoszonego przez odwołującego się w apelacji wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych, mimo że kwestia niezdolności

odwołującego się do pracy nie została uprzednio ustalona na podstawie wyczerpującego i wiarygodnego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a wydane w sprawie opinie biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii pozostawiały wiele wątpliwości i zawierały wnioski sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania, oderwane od zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, były oparte wyłącznie na skąpej dokumentacji medycznej, a właściwie stwierdzonych w niej brakach, które zdaniem biegłych uniemożliwiają zdiagnozowanie u opiniowanego schorzeń, które mogą być potwierdzone wyłącznie dokumentacją z regularnego leczenia. Fakty, które miały zostać udowodnione nowymi opiniami były istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i nie zostały dotychczas wyczerpująco udowodnione w sprawie, mając w szczególności na uwadze zakres zastrzeżeń zgłaszanych do opinii przez pełnomocnika odwołującego się.

Odwołujący się podniósł, że Sąd Apelacyjny naruszył również przepisy prawa materialnego, a mianowicie: art. 4 ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej wskutek błędnej wykładni prowadzącej do niewłaściwego zastosowania tego przepisu poprzez odmowę przyznania odwołującego się świadczenia ze względu na błędne uznanie, że nie spełnia on przesłanek przewidzianych tym przepisem, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie nie pozwalał na dokonane takich ustaleń, gdyż jak wynika z całokształtu okoliczności sprawy, odwołujący się jest całkowicie niezdolny do wykonywania jakiejkolwiek pracy „na otwartym rynku pracy”; art. 12 ust. 2 w związku z art. 13 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 5 i 15 ustawy o rencie socjalnej, poprzez błędną wykładnię art. 12 ust. 2 oraz niezastosowanie art. 13 ust. 4 ustawy przez jego pominięcie i uznanie, że odwołujący się nie jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej w sytuacji, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że jest niezdolny do pracy w warunkach normalnych, a wyłącznie jest zdolny do pracy przy prostych pracach fizycznych pod nadzorem. Pełnomocnik odwołującego się wniosła ponadto o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały zapłacone ani w całości ani w części.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania ewentualnie jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że odwołujący się nie wykazał spełnienia powołanej w skardze przesłanki przedsądu.

Zarzucane naruszenia przepisów postępowania (art. 382 k.p.c. i art. 381 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. i art. 241 k.p.c., art. 217 § 3 k.p.c. i art. 227 k.p.c.) koncentrują się na podważeniu oddalenia przez Sąd Apelacyjny wniosku odwołującego się o przeprowadzenie kolejnego dowodu z opinii biegłych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że od uznania sądu zależy dopuszczenie dowodu z opinii kolejnych biegłych a ponadto, że sąd nie ma obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 r., I UK 200/11, LEX nr 1162648 oraz postanowienia: z 13 listopada 2012 r., III UK 45/12, LEX nr 1648605 i z 4 września 2018 r., II UK 460/17, LEX nr 2541914). Wprawdzie sąd nie ma obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii instytutu czy też z opinii kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony, ale ma obowiązek dopuszczenia takiego dowodu wówczas, gdy zachodzi tego potrzeba, w szczególności, gdy w sprawie zostały wydane sprzeczne opinie biegłych (wyroki Sądu Najwyższego: z 15 lipca 1998 r., II UKN 126/98, OSNAPiUS 1999 nr 13, poz. 436; z 16 września 1998 r., II UKN 220/98, OSNAPiUS 1999 nr 18, poz. 597; z 23 marca 1999 r., II UKN 543/98, OSNAPiUS 2000 nr 11, poz. 433; z 23 kwietnia 1999 r., II UKN 590/98, OSNAPiUS 2000 nr 12, poz. 484; z 30 listopada 1999 r., II UKN 220/99, OSNAPiUS 2001 nr 6, poz. 204; z 19 września 2000 r., II UKN 722/99, OSNAPiUS 2002 nr 7, poz. 169; z 7 lipca 2005 r., II UK 277/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 97; z 5 kwietnia 2007 r., I UK 309/06, LEX nr 470001 oraz z 1 września 2009 r., I PK 83/09, LEX nr 550988).

Wypada przypomnieć, że przedmiotem niniejszego sporu, zakreślonym treścią zaskarżonej decyzji i odwołaniem od niej, jest prawo ubezpieczonego do renty socjalnej z tytułu niezdolności do pracy. Sąd Apelacyjny na podstawie całego zgromadzonego materiału dowodowego, w tym zwłaszcza opierając się na przeprowadzonych w postępowaniu sądowym dowodach z opinii dwóch zespołów biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii (głównych i uzupełniających), ustalił, że L.Ś. na dzień wydania zaskarżonej decyzji, nie był osobą niezdolną do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi. Sporządzone opinie biegłych

nie były ze sobą sprzeczne, lecz zawierały zgodne wnioski co do tego, że odwołujący się nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Sąd Apelacyjny, rozpoznając sprawę o prawo do renty socjalnej, odniósł się do podnoszonych przez pełnomocnika odwołującego się zarzutów pod adresem opinii biegłych sądowych, wskazując, że Sąd pierwszej instancji dopuścił w sprawie dowody z opinii dwóch zespołów biegłych sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii, a więc biegłych z zakresu specjalizacji odpowiadających wskazywanym przez skarżącego schorzeniom. Opinie oraz opinie uzupełniające wydane zostały po przeprowadzeniu badania odwołującego się i w oparciu o dokumentację medyczną. Sądy obu instancji na podstawie przeprowadzonego postępowania w oparciu o opinie biegłych uznały odwołującego się za osobę częściową niezdolną do pracy. Sąd Apelacyjny stwierdził, że odwołujący się nie zdołał podważyć opinii biegłych sądowych oraz wniosków z nich płynących.

Jak już wspomniano, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli zachodzi taka potrzeba, a więc w szczególności wtedy, gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest nieprzekonująca, niekompletna, pomija lub wadliwie przedstawia istotne okoliczności, nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna. Sąd nie ma zaś obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii kolejnego biegłego czy też opinii instytutu tylko z tej przyczyny, że dotychczasowa opinia była dla strony (uczestnika) niekorzystna (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 13 stycznia 2016 r., V CSK 262/15, LEX nr 2020486 i z 10 lipca 2020 r., II CSK 558/18, LEX nr 3051778).

Nie można więc uznać za oczywiście uzasadniony wniosek strony o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, gdy w przekonaniu Sądu drugiej instancji opinia wyznaczonego biegłego była na tyle kategoryczna i przekonująca, że wystarczająco wyjaśnia zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych. Opinia biegłego podlega ocenie sądu stosownie do reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c. i w ramach tej oceny sąd ustosunkowuje się do mocy przekonywującej rozumowania biegłego i logicznej poprawności wyciągniętych przez niego wniosków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 marca 2019 r., II CSK 62/18, LEX nr 2665390). Sfera uprawnień jurysdykcyjnych sądu nie może natomiast być

przedmiotem zarzutów kasacyjnych, gdyż w myśl art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W sprawie nie doszło także do oczywistego naruszenia wskazanych przez skarżącego przepisów prawa materialnego - art. 4 ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej oraz art. 12 ust. 2 w związku z art. 13 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 5 i 15 ustawy o rencie socjalnej. Wymaga podkreślenia, że dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, by przyczyna naruszenia sprawności organizmu osoby ubezpieczonej powodująca całkowitą niezdolność do pracy powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej. Przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej nie są spełnione zarówno wtedy, gdy określone naruszenie sprawności organizmu powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy, ale nie spowodowało całkowitej niezdolności do pracy, jak i wtedy, gdy określone naruszenie sprawności organizmu spowodowało całkowitą niezdolność do pracy, ale powstało po upływie okresów wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o rencie socjalnej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 26 stycznia 2011 r., I UK 240/10 LEX nr 738533; z 26 lipca 2011 r., I UK 6/11, LEX nr 1026617). Ponadto należy podkreślić, że niemożność wykonywania pracy spowodowana innymi przyczynami niż naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym niezdolność do zarobkowania nie stanowi o niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Nie ma zatem podstaw do przyznania renty socjalnej osobie, która z medycznego punktu widzenia nie jest całkowicie niezdolna do pracy, choćby nie miała możliwości jej podjęcia z innych przyczyn (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 2017 r., II UK 229/16, LEX nr 2224608).

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy konieczne było zatem rozstrzygnięcie, czy naruszenie sprawności organizmu odwołującego się powstałe w okresie nauki w szkole nie później niż przed ukończeniem przez nią 25 roku życia spowodowało całkowitą niezdolność do pracy. Ustaleń w tym zakresie Sąd

Okręgowy dokonał, zasięgając wiadomości specjalnych posiadanych przez biegłych sądowych, a ustalenia te zaaprobował Sąd drugiej instancji. Powołani biegli z zakresu psychologii i psychiatrii w swoich opiniach zgodnie stwierdzili u odwołującego się brak całkowitej niezdolności do pracy ze względu na stan psychiczny - zarówno obecnie, jak i w przeszłości. W ocenie Sądu drugiej instancji prawidłowość tych wniosków potwierdza linia życiowa odwołującego się, który ukończył szkołę specjalną dla osób upośledzonych w stopniu lekkim, do której został zakwalifikowany w 2006 r. orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, nigdy nie był przekwalifikowywany do nauki dla osób z upośledzeniem umysłowym umiarkowanym. Sąd Apelacyjny stwierdził, że wbrew zarzutom odwołującego się, opinie biegłych nie zawierały sprzeczności a ich wnioski są ze sobą zgodne, wskazują bowiem na istnienie u odwołującego się lekkiego stopnia upośledzenia i częściowej trwałej niezdolności do pracy.

Sposób motywowania przez skarżącego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej sprowadza się do polemiki z poczynionymi przez Sądy obu instancji ustaleniami faktycznymi. Tymczasem w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów, a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Skarżący w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

W związku z powyższym w sprawie nie zachodzi przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.